

PRSTEN TŘEBOŇSKÉ MADONĚ

Jaroslav Seifert

I

Na ústech světců loudil jsem
slovo, jímž píseň počít měla,
by tančíc lehce v rytmu svém
podmanivě se rozezněla

a vlála jako sukně lem,
otáčejíc se kolem těla.
Slovo, jímž píseň počít měla,
na ústech světců loudil jsem.

Bylo to marné, oněměla
a já stál tehdy před chrámem,
poznáváje, že marně zcela
pod přísným mečem archanděla
na ústech světců loudil jsem.

II

Nevím, snad květen tehdy byl,
vyprávěl kdosi o Madoně
a já se ihned vypravil
a jel jsem za ní do Třeboně.

Dnes, kdy ji znám, i tisíc mil
trmácel bych se ve vagoně.
Vyprávěl kdosi o Madoně,
nevím, snad květen tehdy byl.

Na dlažbě – ne, spíš na záhoně
klečel jsem v růžích, abych skryl
svůj zmatek, dlaní oči cloně.
Jak se však modlit bezúhonně?
Nevím, snad květen tehdy byl.

III

Své oči maje na jejích,
vzýval jsem ji: Janua coeli.
Jinému sotva svěřil bych
vše to, co rty mé na ní chtěly.

Snad někdo řekne: byl to hřích,
však její oči odpouštěly.
Vzýval jsem ji: Janua coeli,
své oči maje na jejích.

A co jsem hledal čas ten celý,
slyšel jsem od ní, když jsem ztichl;
jak jsem byl asi tehdy smělý,
rděl jsem se krapet před anděly,
své oči maje na jejích.

IV

Ne ústa, ale spíše květ,
semknutý ještě, zrána spící,
jímž pohnul pták, když blízko slét
– kdyby tu byli kolibříci –,

dala mi tichou odpověď,
tak tichou, že je možno říci:
semknutý ještě, zrána spící,
ne ústa, ale spíše květ.

A pak jsem chodil ve vichřici.
Uplynulo už mnoho let
a dodnes myslím na světici,
na její ústa šeptající,
ne ústa, ale spíše květ.

V

Šel život, byl to samý chvat,
už přešlo jaro kolikáté,
chce se mi mlčet častokrát,
chce se mi mlčet tentokráte.

Co krásných věcí měl jsem rád,
i vás, jež se mi posmíváte,
už přešlo jaro kolikáté,
šel život, byl to samý chvat.

Neměla žádná ústa svaté,
musila každá trochu lhát,
proto ten jejich úsměv mate.
Já mlčet chtěl, však vy se ptáte:
šel život, byl to samý chvat.

VI

Z letících strojů padal stín
na městečka, kraj s vesnicemi,
neshořel oltář Mariin
a stála štíhlá nad svícemi.

Když ploužily se kouř a plyn,
někdo ji chránil perutěmi.
Na městečka, kraj s vesnicemi
z letících strojů padal stín.

Maminky měly diadémy
z vrásek a hrůzy, ze šedin,
jež třpytily se nad skráněmi,
když na tu ztichlou, smutnou zemi
z letících strojů padal stín

VII

Tu tvář jsem hledal dlouhý čas
pod kloboučky ze žluté slámy,
nebylo také, není as
takové krásy mezi námi.

Život ji nedal napospas,
a proto stále uniká mi,
pod kloboučky ze žluté slámy
tu tvář jsem hledal dlouhý čas.

Zůstala asi nad hvězdami
a ty se řítí mimo nás,
když oklamáni vteřinami
octnem se náhle v světě sami.
Tu tvář jsem hledal dlouhý čas.

VIII

Dva věnečky jak drahokam
z kopretin, chrpy, jitrocele
na zápěstí si navlékám
před oltářem o Božím těle.

Až přijdu domů, kam je dám,
zvadnou mi možná do neděle
z kopretin, chrpy, z jitrocele
dva věnečky jak drahokam.

Ty spíš, máš ruku na svém čele,
a proto se jen mlčky ptám,
stáhnuv je s ruky rozechvělé,
kam položím je na tvém těle,
dva věnečky jak drahokam?

IX

Nehýbej se a klidně lež,
jako bys byla pod rentgenem,
a na to, co mi říci chceš,
za chvíličku se rozpomenem,

až oči opět otevřeš
a schováš je snad za úsměvem:
Jako bys byla pod rentgenem,
nehýbej se a klidně lež.

A zůstaň v tomto gestu němém
já s tebou budu mlčet též.
A jako v člunu překoceném
vztahuji ruce za tvým jménem,
nehýbej se a klidně lež.

X

Na ohbí paže spát mě nech,
ne, nedívej se na hodiny,
teprve svítá, není spěch
v poklidu sladké čtvrt hodiny.

Ruka ležící na mých rtech
je stvořena jen pro květiny,
ne, nedívej se na hodiny,
na ohbí paže spát mě nech.

Vtom jsem se zachvěl bez tvé viny.
Vždyť takhle leží na hrdlech
dřevěný límec gilotiny.
Však dotek tvůj je přece jiný,
na ohbí paže spát mě nech.

XI

Hodiny opět počly bít
do ticha, míru, do bezpečí,
lidé na světě začli žít
a mluvit spolu lidskou řečí.

Už nehrozil nám yperit
a sirény už nezaječí
do ticha, míru, do bezpečí,
hodiny opět počly bít.

A co ty, věčný zahaleči,
 máš, co jsi chtěl, a jsi už syt!
 Však v prstech zrnka menší, větší,
 před sochou Panny někdo klečí,
 hodiny opět počly bít.

XII

Touha, jež tápe po štěstí,
 k ránám i prosbě ruce nutí,
 v radosti ani v bolesti
 nebude nikdy spočinutí.

Zkus jen zachytit do pěstí
 ty drobné, lesklé kapky rtuti,
 k ránám i k prosbě ruce nutí
 touha, jež tápe po štěstí.

A zatímco se bořím v suti,
 chci pevnou zemi nalézti,
 však bojím se vždy procitnutí.
 Co zbývá? Ach, to neřeknu ti:
 touha, jež tápe po štěstí.

XIII

Potácím se zas tmou i dnem
 až k smrti snad, kdyby smrt chtěla.
 O první slovo prosil jsem,
 to, kterým píseň počít měla,

by tančíc lehce v rytmu svém,
 otáčela se kolem těla,
 až k smrti snad, kdyby smrt chtěla,
 potácím se zas tmou i dnem.

Však píseň vroucí, nezbabělá,
 mi vlaje jako sukně lem.
 A šeptaje si, cos mi děla
 pod přísným mečem archanděla,
 potácím se zas tmou i dnem.